

SVEIKATA

Sveikata ne viskas, bet be sveikatos nėra nieko
(Sokratas)

Kretingos ligoninėje – puikios sąlygos būsimoms mamytėms

Rasa GEDVILAITĖ

Kretingos ligoninės Akušerijos ginekologijos skyriaus darbuotojos puikiai pasirengusios priimti kiekvieną gimdyvę, suteikti reikalingą pagalbą būsimoms mamytėms, taip pat atėjusiam į pasaulį naujagimiui. „Mūsų skyrius niekuo nesiskiria nuo kitų, net ir didžiųjų miestų skyrių, galime suteikti tokią pačią pagalbą, kaip ir kitur, tad baimintis būsimoms mamytėms nėra dėl ko. Juolab, kad specialistai nuolat kelia kvalifikaciją, prieš dvejus metus kardinaliai atnaujintos skyriaus patalpos, dėl to mamytės jaučiasi dar komfortiškiau“, – Akušerijos ginekologijos skyriaus privalumus vardino darbuotojos. Tai, jog Kretingos ligoninėje suteikiamos puikios paslaugos, patvirtino ir su savo mažaisiais stebuklais jaukiose palatose įsikūrusios mamytės.

Sugrįžo į modernesnį skyrių

Trečiojo mažylio skuodiškė Valerija susilaukė būtent Kretingos ligoninės Akušerijos ginekologijos skyriuje. „Pirmąjį vaiką gimdžiau Klaipėdoje, o antrąjį – Kretingoje. Nenusivyliau. Tai buvo seniai, prieš dvylika metų, nebuvo dar tokių puikių patalpų kaip yra šiandien, bet net ir tada man labai patiko čia tvyrojusi atmosfera, puikus kolektyvas dirbo. Tad nekilo klausimų, kur gims į pasaulį besibeldžiantis trečiasis mažylis. Negaliu atsistebėti, kaip čia gražu, jauku, komfortiška, abu esame puikiose rūpestingų gydytojų rankose“, – neslėpė gero išpūdžio Valerija.

Išties, kaip paminėjo Akušerijos ginekologijos skyriaus vedėja Dalytė Opulskienė, Kretingos ligoninės Akušerijos ginekologijos skyrius nuolat atnaujinamas, o prieš dvejus metus sulaukė ir kardinalių pokyčių. „Mūsų ligoninės administracija atidavė savo buvusias patalpas ir padovanojo jas mūsų Akušerijos ginekologijos skyriui. Dabar turime labai gražų poskyrį. Mūsų pacientės guli po vieną palatose, suteiktos puikios sąlygos, išsaugomas privatumas,

kiekvienoje palatoje įrengta signalizacija, reguliuojamas šildymas. O ir namiškiams suteikiamos sąlygos likti nakvoti su naujuoju šeimos nariu ir mamyte“, – atnaujintų palatų privalumus vardinos skyriaus vedėja D. Opulskienė.

Nuolat stebimi

Naujagimis ir jį globojanti mama stebimi nuo pat pirmųjų naujos gyvybės atėjimo akimirų į šį pasaulį. Kaip pasakojo gydytoja neonatologė Vida Jurgaitienė, po dviejų valandų buvimo gimdykloje vaikutis perrengiamas ir perkeliamas į palatą su mamyte. „Kad nekiltų nesklandumų gimdymo metu, stoviu šalia, kad galėčiau iškart pagelbėti. O jei viskas tvarkoje, perkėlus mamytę su vaikeliu į palatą, naujagimis kasdien sulaukia priežiūros“, – pasakojo gydytoja neonatologė.

Mamytė su naujagimiu išrašoma jau antrą ar trečią parą po gimdymo, jei nebuvo kilusių jokių nesklandumų. Naujagimiui atliekami visi tyrimai, skiepijimai, visuotinė akių, regos ir klausos patikra, tiriamas kraujas dėl įgimtų genetinių medžiagų apykaitos.

Kaip papasakojo gydytojos,

Darni komanda: vyriausiosios gydytojos pavaduotojas medicinai Aleksandras Šalavėjus, gydytoja akušerė ginekologė Julija Švėgzdienė, skyriaus vedėja Dalytė Opulskienė, gydytoja neonatologė Vida Jurgaitienė ir vyresnioji akušerė Gertrūda Veitienė.

nėštumo, akušerijos, su gimdymu susijusios komplikacijos yra priskiriamos būtinajai pagalbai. Tai yra valstybės numatyta ir gali nėščiosios arba gimdančiosios kreiptis be jokio siuntimo, jos bus pakonsultuotos nemokamai ir prižiūretos, nesvarbu, ar ji dirbanti, ar neapsidraudusi.

Itin patogu tai, jog atvykusioms pasitikti savo vaikelio mamytėms, nei šeimos nariams nereikia sukti galvų dėl kokių nors vaistų, nes viskuo pasirūpina skyriuje dirbančios darbuotojos – jokių medikamentų pirkti nereikia, jie suteikiami.

Pagal naujagimiams palankius principus

Daug girdima informacijos, kaip svarbu naujagimį maitinti krūtimi. Taip mažylis nuo pat pirmų gimimo dienų užmezga stiprų ryšį su mama. Skyriaus vedėja patvirtino, jog mažai atsiranda mamų, kurios atsisako savo naujagimį maitinti krūtimi. Propaguojamas natūralus maitinimas krūtimi ir Kretingos ligoninės Akušerijos ginekologijos skyriuje. „Mūsų ligoninė jau daugiau kaip 20 metų dirba vadovaudamasi naujagimiui palankios ligoninės principais (šios iniciatyvos tikslas – užtikrinti motinos teisę žindyti savo kūdikį ir kūdikio teisę būti žindomam – taip gauti geriausią maistą ir ryšį su motina). Naujagimis nuo pat gimimo

guldomas ant mamytės krūtinės ir pradeda mama jį maitinti, guli su mamyte iki pat išrašymo iš ligoninės“, – teigė D. Opulskienė.

O ar palaiko savo mylimas moteris su nekantrumu naujojo šeimos nario belaukiantys vyrai? Pasirodo, jog tikrai taip. Gydytojos akcentavo, jog gimdančias žmonas itin dažnai palaiko ir būsimi tėveliai, pageidaujant gali dalyvauti ir draugės, ir kiti artimieji. „Mums artimųjų buvimas su gimdyvėmis netgi padeda. Net ir mokslo įrodyta, jog tėčio buvimas šalia padeda iškęsti gimdymo skausmus, gimdyvės labiau pasitiki savimi. Dabar net nebesivaizduojame kitokio gimdymo, nes jau daug metų tėveliai dalyvauja gimdymuose. Išvermingiausi tėčiai padeda perkirpti ir naujagimio virkštelę“, – pasakojo vedėja.

Visą parą dirba anesteziologai reanimatologai, atliekamos skubiosios ir planinės Cezario pjūvio operacijos, – naudojami visi pažangiausi nuskausminimo metodai kaip ir visame pasaulyje. Tačiau esama ir tokių mamų, kurios pasiryžusios gimdyti natūraliai, be nuskausminamųjų. Kitos paprašo nuskausminamųjų vaistų tik tada, kai jau nebegali iškęsti skausmo.

Cezario pjūvio operacijų daugėja visoje Lietuvoje, tačiau moterys, pirmą kartą gimdžiusios būtent tokiu būdu, skatinamos antrojo vaikelio susilaukti natūraliu

būdu.

Kai rizikingi atvejai

Kretingos ligoninės Akušerijos ir gimdymo skyrius nėra išskirtinis ir tuo, jog būsimai mamytei, per anksti ėmusiai gimdyti mažylį, teikiama pagalba tam specialiai paruoštosiose gydymo įstaigose, – vykstama į Klaipėdą, o iš ten neretai siunčiama ir į Kauną, kad būtų užtikrintas tiek mamos, tiek ir vaikelio saugumas. Tokia priežiūra Lietuvoje puikiai išvystyta.

„Tačiau jeigu pas mus atvyksta ir ankstyvesnių savaičių vaisių nešiojančios moterys ir mes matome, jog nepavyks nugabenti į kitas gydymo įstaigas, tiesiog kad negimdytų moteris automobilyje, tuomet mes kviečiame specialistus pas mus, atvažiuoja su reanimobiliu ir tokį vaikelį išsiveža ten, kur jam bus suteikta speciali pagalba. O esame susidūrę su tokia situacija, kai moteris atvežama netekusi sąmonės, tad būtinai turime suteikti būtinąją pagalbą, kad išgelbėtume gyvybę. Todėl turime turėti ne tik aparatūrą, bet ir medikamentų rinkinius skubiai neatidėliotinai pagalbai suteikti“, – pasakojo skyriaus vedėja.

Daugiau dėmesio pacientėms

Visoje Lietuvoje mažėja jaunų žmonių, mažėja ir gimstančių vaikelių. Tai pastebima ir Kretingos ligoninės Akušerijos ginekologijos skyriuje.

(Nukelta į 15 psl.)

Porą metų Kretingos ligoninėje dirbanti gydytoja akušerė ginekologė Elena Oleshko, konsultuojanti ginekologinių apžiūrų kabinete, patikino, jog moterys kreipiasi dėl įvairių bėdų, kurios specialistų ir tinkamos aparatūros pagalba išsprendžiamos. Vienas iš pagalbinių – echoskopas.

SIŪLO DARBA

Reikalingi plytelių klijuotojai. Darbas nuolatinis. Laiku mokamas atlyginimas. Visos socialinės garantijos. Tel. 8 612 75562. Užs. Nr. 60

Reikalingi plataus profilio statybininkai, mūrینinkai, apdailininkai. Darbas nuolatinis. Laiku mokamas atlyginimas. Visos socialinės garantijos. Tel. 8 630 06402. Užs. Nr. 61

Reikalingas ekskavatoristas, turintis patirties. Visos socialinės garantijos. Darbas Klaipėdos apskrityje. Suteikiamas gyvenamasis plotas. Tel.: (8 460) 32097, 8 650 56537. Užs. K 25

Įmonei Palangoje (darbas Kartenoje) reikalingi apdailininkai. Visos socialinės garantijos. Atvykusiems iš kitų rajonų suteikiamas gyvenamasis plotas. Tel. 8 670 39791. Užs. K 22

Reikalinga turinti patirties vyr. buhalterė (-is) dirbti Palangoje. Galime suteikti gyvenamąjį plotą. Tel. 8 670 39791. Užs. K 20

Įmonėje reikalingas atestuotas darbų vadovas. Tel. (8 460) 32097. Užs. K 1

Įmonė ieško atestuoto specialisto vykdyti požeminių darbų statybą. Tel. (8 460) 32097. Užs. S 223

Reikalingi tarptautinių krovinių pervežimo vairuotojai darbui vakarų Europoje. Tel. 8 656 66136. Užs. Nr. S 204

Reikalingi trinkelėjų klotėjai. Gali būti brigados. Tel. 8 655 39603. Užs. Nr. S 77

Įmonėje reikalingi mūrینinkai, lauko ir fasado apdailininkai, betonuotojai, darbininkai aplinkai tvarkyti. Tel. (8 460) 32097. Užs. Nr. S 82

Įmonėje Kretingos rajone reikalingas greiderio vairuotojas, turintis darbo patirties. Tel. (8 460) 32097. Užs. Nr. S 59

NUOMA

Išsinuomotų arba pirktų dirbamą žemę, pievą. Gali būti ir su mišku. (Kretinga) Tel. 8 657 56947. Užs. Nr. 11

Nuomojame statybinę techniką: ilgagrėbius ekskavatorius, buldozerius, frontalius krautuvus. (Kretinga) Tel. 8 656 67107. Užs. Nr. S 24

Išnuomojama nauja, šiuolaikiškai įrengta pirtelė (iki 20 žmonių) Kretingos r. Asteikių k. Lauko kubilas, pobūvių salė, automobilių aikštelė, pavėsinės, mažesnė pirtelė (4-5 žmonės), suteikiama galimybė pažvejoti tvenkinyje. Tel. 8 672 93722. Užs. K 54

Išnuomojama jauki pirtelė šalia Kūlupėnų, netoli Kartenos. Yra lauko kubilas, galima pažvejoti įžuvintame tvenkinyje. Tel. 8 670 39791. Užs. K 32

Ratinio ekskavatoriaus, mini krautuvo, bobcat ir autovežio nuoma. Kasa prūdus, tranšėjas, įrengia įvažiavimus prie sklypų. Iki 4 t autovežiu perveža statybinę techniką. Tel. 8 606 32117. Užs. Nr. 61

„Diskusijos“ su išėjusiais kurso draugais: rašytojas Petras Dirgėla man tebeliko

(Atkelta iš 10 psl.)

„Petras Penktasis“. Tačiau ant mūsų namų stalo Saulėtekio take liko Jo ir jų tekstai, knygos. Tai niekas ir nemirė. Buvo, yra ir „bus“. „Mirties valanda – ir toji praėina“, – man pritarė ir žmonos mama Petronėlė Kiškienė.

Čia aš atgaivinu prisiminimus iš 1967 metų kovo vidurio Kulautuvoje, kai Nemunu čezėdamas, tarsi sausi šiaudai, link Baltijos jūros plaukė ledų lytis, išas, anapus – senovinė, miniatiūrinė Zapyškio šventyklėlė, o nuotraukoje mes linksmi Vilniaus universiteto bendrakursiai negalvojome nei apie šaltus skersvėjus, nei apie ligas, nors aš tada buvojau gydymo klinikoje: nuostabi savo draugiškumu ir noru padėti Kulautuvos tuberkuliozės sanatorijos gydytoja Janina Vaškelytė, kartodama, jog „kantrybė – vaistas prieš kiekvieną skausmą“, man savo rankomis išsvirkšdavo velniškai skaudžius vaistus „Kompolon“, ji man išgydė kaklo limfinių liaukų tuberkuliozę. O kurso draugai Petras Dirgėla, Viktoras Brazauskas, Bronius Kašėlionis, Judita Galdikaitė ir Nijolė Bartkutė, dar žurnalistė Elvyra atvažiavo su dovana – išties išpūdingu menininko, Palangos mylėjusio plaukiko Stasio Krasausko darbų albumu pasveikinti netikėtai įsisirgusių kursio Kūlautuvoje su ... 19-uju mano gimtadieniu. Kaip Joną Biliūną – į Zakopanę iš Šaukėnų atvažiavusi mano mama tada, sesers – tetos, mokytojos ir knygų, poezijos, meno, visko, kas gražu gerbėjos, bohemiškiems „pašvytravimams“ visada atlaidžios Genovaitės Šileikienės ir vyro Kęstučio namuose surengė išpūdingą vakaronę. Eilėraščiai, dainos, vynas ir šmaikšti autoironija – be jokių geluonių! Pusbrolis Virginijus Kūlautuvoje prisimena mano kursio, mūsų šventės ir dabar. Draugams nieko negaila. Tikriems draugams. Be klastos ir išdavysčių. Štai tada mes buvome ponai šimtu ir daugiau procentų, nes mus gaubė nemeluotas nuosirdumas be jokių išskaičiavimų. Nebuvo tuštybės, pavydo, apgavysčių, savojo „EGO“ naudai... Išdavysčių... Nes visų stipendijos buvo lygios. Branžiną tą laiką. 1966–1967 metų Kulautuvoje, tuos draugus ir ant Stasio Krasausko grafikos albumo viršelių

įrašytas jų mintis.

Be visų kitų dabar, kovo 30-ąją išgirdus žinią, kad „išėjo“, „paliko“ mus, gyvuosius, ir rašytojas – premijų laureatas Petras Dirgėla, pagarsinsiu šias, mano 19-am gimtadieniui jo ranka ant S. Krasausko albumo užrašytas, gal ne tik mane vieną dar stipriau, giliau ir gaiviau susimąstyti priverčiančias mintis:

„Su daug kuo gyvenime tenka eiti greta. Eini, eini, brendi, leki, o paskui apsižvalgai, ir šalia nebėra tu, kurie su tavimi ėjo. Greta kiti, nepažįstami. Ir tada liūdnai gyvendamas pagalvoji, ko ir kam tu braidžioji po rasotą žemę? O gal, po velnių, niekuo netikėti ir neturėti savo „aš“, nes viskas iš naujo su naujais pažįstamais ir draugais.

Gedka, kai būsi žilas senelis ir prisiminsi devynioliktus savo gyvenimo metus, pagalvok, kas tuomet su tavimi buvo greta. Ir pagalvok – gal tebėra? Ar nebus, Gedka, nuo to lengviau numirti?“

Petras Dirgėla

1967.III.16, Vilnius – Kulautuva.”

Mano jaunystės liudininkas ir bendražygis Petras Dirgėla nebuvo subuitęs. Daug ką už jį tvarkė žmona – karalienė Dalia. Perskridęs Lietuvą nuo gimtųjų Žvagninių – Gargždų iki Vilniaus ir atgal į Žemaitiją, Endrievą, „Minijos žemę“ artyn aprašytosios Baltijos, Palangos, literatūros artojas dar ir su broliu Povilu parašęs keliasdešimt prozos knygų, gyvenimą stebėjo iš smalsaujančio – išvalgaujančio plačiaspurnio Paukščių skrydžio. 1967 m. rudenį „komjainimo tiesos“ redakcijoje rytą išsitarė: „Šiąnakt nemiegojau: parašiau ranka 112 puslapių teksto, kol ant sienos pamačiau žinai ką, Gedka, aš pamačiau? – didelę, LABAI didelę Akį per pusę Mokyklų skyriaus baltos sienos, nesigilinau, kieno tai – veršio, briedžio ar žmogaus, aš vengiau atsisiukti, man buvo nejauku. Ta Visatos Akis, man pamerkusi, parodė, kad taip ekstremaliai „sielovartose“ draskytis nereikėtų.

Tu, Gedka, esi atviras, moki vaikščiai išsidūkti, tu svaigsti ir sveiksti juokaudamas. Aš kitoks. Mes abudu sykiu nesukursim lietuviškų kaip Ilfo – Petrovo „Dvylikos kėdžių“. Juk pameni, klijėjom pirmam kurse, rišdami kviečių laukuose tarp

Kapsuko ir Vilkaviškio, lenkų parubežy. Man reikia mokytis juokauti. Juk pajuoškavau ir Froidas, Sartras, Nyčė, Kamiu. Juokauti moka ir mūsų Viktoras Brazauskas, Bronius Kasėlionis, Algis Krapavickas, Alius Tendzegolskis, net Jonas Bučys. Aš... „iškrentu iš konteksto“. Visą smulkmeniškai ir giliai imu į galvą, širdį, nežinau, kiek ilgai atlaikys mano CNS – centrinė nervų sistema. Brolis jau neramastingas. Aš turiu paremti brolių moraliskai, jis turi daug idėjų. Man irgi labai daug kas neduoda ramybės. Manyje „perverda“ Žemaitija, Lietuva, jūra, Vilnius ir visos neramus pasaulis“. Žuvis Žuvį supranta. P. Dirgėla – pirmoji Žuvis, jis gimęs 1947 m. vasario 21-ąją.

Tas netikėtai mūsų pokalbis rytą „komtiesoje“ parodė „kitaveidį“ – ryžtingai Meno kryptimi pasukusį, nedvejojančiai apsisprendusį Petrą Dirgėlą. Tai ir yra prasmų esmė. Jo erdvės, „dvioriai“, net virtualūs tekstų sakiniai, laisviausi minčių mostai! Beje, tomis temomis mudu diskutavome su Petriuku Dirgėla ir vasarojant su mama, broliais Palangoje 1968 metų vasarą. Dar tik dvidešimtmečiai. Tada dar važiuoju į Gargždus, Ablingą, Plungę.

Pomirtiniame paminėjime rašytojui ir premijų laureatui Petriui Dirgėlai viename internetiniame portale yra visą daugiaspalvę „dirgėlišką“ kūrybą jau bandantis apibendrinti sakiny: „Petras Dirgėla priskirtinas rašytojų generacijai, kuri atkentė socrealizmo dogmas ir padėjo pamatą naujam pokario lietuvių literatūros etapui. Rašytojo literatūrinė programa apibūdinama kaip gebėjimas, pasikliaujant intuicija, „laisvai vartalioti realybės ir fantazijos dėmenis; vidinei menininko regai suteikiama kone mistiško Kūrėjo funkcija, jai paklūsta įvairūs Laiko (praetis – dabarties) ir erdvės (gimtoji Žemaitija, Lietuva, Baltijos regionas, Europa) matmenys, traktuojami kaip universalūs ir kartu individualūs, tautiški Būties elementai“. Jo sakiniai, jo – Petro Dirgėlos novelės – lyg laisvasieliai paveikslai. Lyg miniatiūriniai – inkluziniai meteoritai, savaip unikaliūs mūsų Lietuvos literatūroje yra ir ilgai bus skaitoma, mokslininkų tyrinėjama 1965–1970 liuanistinio kurso VVU draugų – dzūko Antano Kalanavičiaus poezija ir Petro Dirgėlos proza. Neabejoju.

Kretingos ligoninėje – puikios sąlygos būsimoms mamytėms

(Atkelta iš 7 psl.)

Prieš dvejus metus Kretingos ligoninėje pasauli išvydo dar daugiau mažylių, o pastaraisiais metais vėl regimas mažėjimas. Tokia pati tendencija visoje Lietuvoje – mažėja gimstančių mažylių, daugėja prirregistruojamų, tačiau gimusių užsienyje, vaikų.

„Pas mus atvyksta moterys ne tik iš Kretingos, bet ir aplinkinių miestų – Skuodo, Palangos, Klaipėdos rajono ir pačios Klaipėdos. Kai kurios moterys nori daugiau

privatumo, pas mus daugiau erdvės, daugiau dėmesio pacienytėms“, – pastebėjo vedėja.

Palangoje gyvenančios moterys nevengia Kretingos ligoninės Akušerijos ginekologijos skyriaus teikiamų paslaugų. Beveik kasdien apsilanko moterys dėl įvairių ginekologinių problemų. „Kviečiame konsultuotis, jei nėščioji jaučiasi neramiai dėl vaikelio savijautos, bet kuriuo paros metu be jokių siuntimų. Pas mus visą parą dirba akušeris ginekologas,

turime galimybę bet kuriuo paros metu pasinaudoti echoskopu, galime įvertinti vaiko širdies ritmą, bus užrašyta vaisiaus širdies tonų kardiokograma, visą parą dirba ir laboratorijos, bet kokį tyrimą galima atlikti“, – pasakojo D. Opulskienė.

Skyriuje dirba septyni gydytojai akušeriai ginekologai, kurie visi atlieka operacijas, ir gydytoja neonatologė. Moterys gali į Kretingos ligoninę atvykti ir antro lygio ginekologinėms konsultacijoms.